

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ
2002

ЛИСТОПАД

Число 11 (155)

КИЇВ 2014

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

КОЛО ЖИТТЯ

Так глибоко по-філософськи називався благодійний ярмарок, який відбувся 19 жовтня в столичному Міжнародному виставковому центрі. Його задумали та організували молоді креативні кияни, Асоціація земляцтв областей України у м. Києві, ТОВ "Міжнародний виставковий центр" і громадська платформа "Волонтерська сотня". Метою акції був збір пожертв для лікування українських бійців, поранених в зоні АТО. До цього благодійного дійства долучилися Асоціація ветеранів спорту України, майстри народних промислів, ветерани спорту та олімпійські чемпіони попередніх років.

⇒ 4

Вічне дерево роду

Нарешті всі хвилювання дітей та педагогів позаду. У суботу 27 вересня 2014 року були оголошені результати дитячого конкурсу "Мій рід – коріння краю". У конкурсі взяли участь 37 школярів із чотирьох районів області. Кожна робота супроводжувалась цікавими поробками: вишивка, кераміка, ліплення з солоного тіста, малюнок, плетиво з соломки, фотоколаж та інші.

Всі роботи, які надійшли на конкурс відповідно до Положення про конкурс, поділили на три вікових групи: I група – 1–5 класи, II група – 6–9 класи, III група – 10–11 класи.

На завершальному засіданні

журі Василь Тройна, Павло Мисник, Сергій Кречотень, Галина Кокта відмітили найцікавіші фрагменти окремих дитячих робіт.

Призери відзначені Почесними грамотами, а учасники – Подяками земляцтва. Діти відвідали Київський планетарій, мали цікаву пізнавальну екскурсію по Києву, а також отримали подарунки та солодоці від земляків.

Член журі Ольга Штепа присвятила всім учасникам конкурсу свій вірш.

⇒ 5

Дерево роду

Ой, дерево роду, гей, дерево роду!
Яке ж ти високе, яке ж ти міцне!
Корінням глибоке – основа народу.
Це ж ти породило на світ і мене.

Приймає планета твої переплети
І суть генетичну утверджує час.
Тебе оспівали на вічність поети,
Щоб в геніях роду світильник не згас.

Ольга ШТЕПА

Огонь запеклих не пече.

Тарас ШЕВЧЕНКО

У ЛИСТОПАДІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ.

ПУШАНКО Микола Миколайович – 80-ліття. Народився 1 листопада 1934 року в с. Верба Коропського р-ну. Професор кафедри технологічного обладнання харчових виробництв Національного університету харчових технологій.

Заслужений діяч науки і техніки України. Доктор технічних наук. У творчому доробку – навчальні посібники, монографії, біля 200 наукових статей, 35 авторських свідоцтв.

ДОЛЬНИК Микола Андрійович – 80-ліття. Народився 22 листопада 1934 року в с. Жукотки Чернігівського р-ну. Брав участь у розробках ракетних комплексів "Стріла", "Точка" та іншої військової техніки. Полковник у відставці. Має державні нагороди і подяки від Міністра оборони.

ІВАНЧЕНКО Раїса Петрівна – 80-річчя. Народилася 30 листопада 1934 року у місті Гуляй-Поле Запорізької області (навчалась і проживала у Новгород-Сіверську). Кандидат історичних наук, професор кафедри теорії та історії культури України Київського національного університету культури і мистецтв.

Історичний романіст. Автор більше 100 наукових праць – монографій, досліджень, розвідок, статей та навчальних посібників; більше 120 історичних публікацій, романів, повістей, збірок оповідань і поезій.

Заслужений діяч мистецтв України. Член Національної спілки письменників України. Лауреат Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка.

Відмінник освіти. Ветеран праці.

Нагороджена орденами "За заслуги" II і III ступенів, орденом святої великомучениці Варвари, медалями та почесними грамотами.

КОНДРАШЕВСЬКА Ніна Амкіївна – 75-річчя. Народилася 4 листопада 1939 року в Росії. Рідня з Носівського р-ну.

ДЕМЧУК Анатолій Сергійович – 75-річчя. Народився 21 листопада 1939 року в с. Кобижча Бобровицького р-ну.

МАРЧЕНКО Михайло Миколайович – 75-річчя. Народився 25 листопада 1939 року в с. Григорівка Ніжинського р-ну. Працював помічником ректора Українського Державного університету фінансів та міжнародної торгівлі.

Кандидат економічних наук. Учасник бойових дій. Учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Відзначений почесними нагородами.

ТЕРЕЩЕНКО Михайло Григорович – 70-річчя. Народився 19 листопада 1944 року в с. Ленівка Менського р-ну. Працював у Бобровицькому радгоспі-технікумі.

ЗАЛЕСНІЧКО Олена Василівна – 70-річчя. Народилася 1 листопада 1944 року в м. Чернівці, з 1946 р. по 2004 р. проживала в Прилуках. Активний громадський діяч.

САЛІВОН Іван Миколайович – 65-річчя. Народився 8 листопада 1949 року в с. Конятин Сосницького р-ну. Працює шліфувальником КП "Київський метрополітен".

ПРИТУЛА Поліна Михайлівна – 65-річчя. Народилася 10 листопада 1949 року в с. Косачівка Козелецького р-ну. Працює начальником канцелярії на заводі "Генератор". Ветеран праці.

Солістка народного хору "Стежина" при Укравтодорі.

МАРЧЕНКО Ганна Яківна – 65-річчя. Народилася 12 листопада 1949 року в с. Козацьке Бобровицького р-ну. Закрійник БП "Нивки".

КОЛОМІЄЦЬ Раїса Андріївна – 65-річчя. Народи-

лася 13 листопада 1949 року в Носівці. Працювала прог-рамистом.

ПОНОМАРЕНКО Наталія Миколаївна – 65-річчя. Народилася 13 листопада 1949 року в с. Піски Бобровицького р-ну. Працювала вихователем в дитячих закладах та бухгалтером на фабриці "Поінтекс".

САЖИН Геннадій Миколайович – 65-річчя. Народився 14 листопада 1949 року в Новгород-Сіверську. Оператор АЗС.

КОСТЮК Михайло Васильович – 65-річчя. Народився 15 листопада 1949 року в с. Миколаїв Бобровицького р-ну. Працював в органах внутрішніх справ України, був начальником служби безпеки у Київській дирекції Райффайзен Банк Аваль. Полковник міліції у відставці.

КОСТЮК Степан Васильович – 65-річчя. Народився 15 листопада 1949 року в с. Миколаїв Бобровицького р-ну. Працював в органах внутрішніх справ України, був начальником контрольно-ревізійного відділу Держкомзему.

ГРЕБІННИК Валентина Петрівна – 65-річчя. Народилася 16 листопада 1949 року в с. Дроздовця Городнянського р-ну. За фахом бібліотечний працівник.

ОЛЕШКО Михайло Іванович – 65-річчя. Народився 20 листопада 1949 року в с. Кобижча Бобровицького р-ну. Заступник директора з навчальної роботи Київського коледжу міського господарства Академії муніципального управління.

БОРОДАВКО Михайло Іванович – 65-річчя. Народився 21 листопада 1949 року в с. Нова Басань Бобровицького р-ну. Працював машиністом компресорної установки на заводі "Арсенал".

ЮЩЕНКО Володимир Іванович – 65-річчя. Народився 23 листопада 1949 року в с. Євминка Козелецького р-ну. Працював головним спеціалістом управління фінансової політики Секретаріату Кабінету Міністрів України. Ветеран праці. Нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України та іншими відзнаками.

ДВОРЕЦЬКИЙ Віктор Борисович – 60-річчя. Народився 1 листопада 1954 року в с. Рейментарівка Корюківського р-ну. Водій ПАТ "АТП-7".

ЧЕБАНОВА Ніна Петрівна – 60-річчя. Народилася 3 листопада 1954 р. в с. Узруй Новгород-Сіверського р-ну.

ЛАПІН Володимир Павлович – 60-річчя. Народився 5 листопада 1954 року в с. Малий Дирчин Щорського р-ну. Перший заступник начальника служби охорони Південно-Західної залізниці.

КУЛЬБАКО Петро Семенович – 60-річчя. Народився 11 листопада 1954 року в с. Ставицьке Козелецького р-ну. Співробітник управління ДАІ м. Києва. Полковник. Має 8 відомчих нагород, подяку Київського міського голови. В 2010 році відзначений Генеральною дирекцією "Золота фортуна" та Міжнародною Георгієвською академією безпеки і права з врученням диплома та відзнаки.

ШКУРКО Наталія Василівна – 60-річчя. Народилася 14 листопада 1954 року в Сосниці. Лікар-педіатр дитячої поліклініки №1 Оболонського р-ну м. Києва.

Лікар вищої категорії. Учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

РОМАНЕНКО Ельвіра Анатоліївна – 55-річчя. Народилася 19 листопада 1959 року в Челябінській області (родовід батька з Чернігівської області). Лікар МЗ "Валерія".

ЛУЧОК Любов Дмитрівна – 55-річчя. Народилася 8 листопада 1959 року в с. Наумівка Корюківського р-ну. Менеджер української охоронно-страхової компанії.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

Знаний лікар, фітотерапевт, академік Української міжнародної академії оригінальних ідей, член Національної спілки письменників України Євген Сте-

панович Товстуха 7 жовтня 2014 року відсвяткував свій 80-річний ювілей.

На радіо у великому світлому залі відбулась святкова зустріч з

його шанувальниками. Зібралися люди різного віку, інтересів, поглядів, але найважливішим була повага до невтомного шукача, захоплення його дослідженнями, безмірним служінням людям.

З дружнім словом виступив поет-академік, Герой України Борис Олійник.

Від імені громади Чернігівського земляцтва привітав знаменитого лікаря-земляка лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка Леонід Горlach. Він передав вітання і подарував йому книгу про рідну Чернігівську землю "Сіверські скрижалі".

Виступили знані літератори, митці, вчені.

Вів дійство письменник, Шевченківський лауреат Михайло Слабошпицький.

Ганна СКРИПКА
Фото автора

Допомога бійцям Чернігівського батальйону територіальної оборони

За останній час було передано: захисний шлем (15 шт.), бронезилети "Штурм-76" 4-го та 6-го класу захисту (8 комплектів), тепловізор Pulsar Quantum HD38S (1 шт.), набір "Інтертелеком мобільний Wi-Fi роутер" (5 шт.), циркулярний швіваючий апарат CDH29F, гарнітура (3 шт.), мастило універсальне WD-40 400мл (10 шт.),

шнур капроновий (500м), сошки, патчі, бронебійні пластини, акумулятори та багато інших важливих і необхідних речей, які допоможуть зберегти життя нашим військовим.

Продовжуються благодійні заходи, спрямовані на забезпечення військових, які беруть участь в антитерористичній операції у схід-

них регіонах України, засобами безпеки, продуктами харчування, питною водою, засобами гігієни, ліками, тощо.

Збір коштів триває.

Володимир ЛЕМІШ,
керівник Борзнянського відділення

Ми – з армією

Нині, коли вирішується доля державної України, ніхто з наших носівчан не стоїть осторонь посиленої допомоги рідній армії.

Певна річ, за віком та станом здоров'я більшість земляків нашого відділення не можуть йти у Донецьке бойовисько, а тому ми вирішили підтримати українські збройні сили матеріально. Так,

на закупівлю бойового спорядження та амуніції передали кошти: Олександр Карась – 3000 грн., Микола Охрімець – 2000 грн., Володимир Проценко – 2000 грн. Для закупівлі продуктів передали волонтерам: Віталій Данилко – 100 грн., Петро Медвідь – 200 грн., Анатолій Медвідь 500 грн., Іван Скрипець – 2000 грн., Микола Охрімець – 200 грн., Віктор Чер-

ненко – 200 грн., Григорій Шкрібель – 500 грн. На рахунок АТО свій одноденний заробіток переказали також деякі члени земляцького осередку. Збір коштів продовжується.

Віктор ЧЕРНЕНКО,
керівник Носівського відділення

КОЛО ЖИТТЯ

← 1

Це була справді хвилююча подія. Сотні людей різного віку – від ветеранів до щебетливих дітей, від уславлених громадян до звичайних киян – заповнили велетенський павільйон, згуртувалися поміж столами, на яких красувалися різноманітні вироби народних майстрів та інші популярні товари. Уздовж двох імпровізованих стін розташувалися земляцтва областей, де активісти жваво хвалилися і книгами, і рушниками, і вишиванками. Певна річ, і цього разу Чернігівський павільйон відзначався особливою активністю. Там господарювала Лариса Моцар та її внук Дмитрик, який ретельно вимальовував різні сюжети і

тут же вручав їх бажаним, не забуваючи пильно простежити за тим, щоб і його внесок опинився в скриньці для пожертв. Серед залу не було відбою від дівчоріччя та дорослих до дивовижної майстрині Галини Дмитрівни Пузій, яка ткала рушник. Як стало відомо, вона приїхала спеціально на ярмарок із села Андріївка Чернігівського району. Туди колишня бухгалтер з Чернігова переселилася після виходу на пенсію разом з чоловіком Миколою Кириловичем, як вона говорить, доживати віку у батьківській хаті. І треба ж було років 7–8 тому заглянути допитливому ветеранові на горище, а там дивовижна знахідка – старовинні унікальні кросна, на яких творили чудеса ще їхні прабабці. І відреставрував це чудо чоловік, і оживає нині на полотні світ уяви славної народної майстрині.

Якось ніби окремішніше відбувалася ще одна патріотична акція: всі бажані бралися за голки з нитками і вишивали довжелезний рушник єднання, присвячений 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка. Це настільки зацікавило і наших земляків, що, наприклад, взялася за голки родина Кольцових у повному складі – Надія та Леонід і їх дві чарівні дочки Світлана й Оксана з дітьми. А неподалік молодий майстер не встигав навчати дівчоріччя володінню гончарним кругом. А ще далі дівчоріччя з великим захопленням створювала нехитрі послання українським воїнам, які заліковують рани у госпіталях.

Як відомо, для організації ярмарку було відведено дуже мало часу, і нашим ініціаторам дісталось, як мовиться, по саму зав'язку. Навіть попередній субота для Олени Ткаченко, Тетяни Літошко, Надії Сорокопуд, Ганни Скрипки як почалася зранку клопотами з підготовки експозиції, так і завершилася вечірньої пори

полегшеним зітханням: так, є що показати людям, є чим зацікавити небайдужих громадян, що захочуть залишити щось на згадку і поповнити благодійну скарбницю.

А в неділю підключилися до дійства члени майже всіх відділень нашого зем-

якою гордістю за свою Батьківщину світлилися людські очі! Під такий піднесений настрій розпочався центральний аукціон, головними діючими особами якого стали видатні українські спортсмени: Зінаїда Турчина, Галина Захарова, Олександр Шапаренко, Григорій Крісс та багато інших. З коротким вітальним словом виступили: міністр молоді та спорту Дмитро Булатов, голова Асоціації ветеранів спорту, Асоціації земляцтв України Віктор Ткаченко, заступник міністра молоді та спорту Олена Підгрушна, представники "Волонтерської сотні" Марина Лисак та Ірина Холошенко. Під оглядки присутніх Д. Булатов та В. Ткаченко перерізували червону стрічку і дали хід благодійному аукціону.

Активну участь в аукціоні взяли ветерани спорту Олександр Коваль та Олександр Тупота.

Можна тільки дивуватися, як практично без жодного досвіду проведення подібних акцій організатори ярмарку зуміли надати йому характеру театрального дійства. Об'єднуючою серцевиною був високий душевний порив кожного, хто переступив поріг великого залу і долучився до святої справи – будь-яким чином допомогти нашим славним захисникам України, бо вони обстали і за всіх нас.

Леонід ГОРЛАЧ
Фото Олексія КАЛІНА
та Ганни СКРИПКИ

ляцтва. Григорій Шкрібель демонстрував свої розкішні пейзажі, Ніна Саєнко пропонувала картини і книги, жваво цікавилися всім Петро Медвідь, Іван Майдан, Микола Компанець, Микола Воцєвський, Микола Засульський, Микола Букач, Олексій Орехович, Олександр Нараєвський, Микола Ткач, Сергій Панкратєв, Євген Клименко, Володимир Леміш, Володимир Зуб, Микола Халимоненко, Василь Тройна з сином Вітьком, якому нещодавно виповнилося півроку, та інші. А Сергій Кудін та Андрій Пінчук, не маючи змоги навідатися на ярмарок, все ж передали по 500 грн. у спільну касу.

...І нарешті сколихнув усіх урочистий Гімн України. Треба було бачити, як натхненно виспівували мелодію всі присутні,

"Земляцтво Кіровоградщини", яке є координатором в Асоціації земляцьких організацій, люб'язно запросило керівників земляцтв областей і регіонів України на Кіровоградщину, землю древньої Еллади. У складі делегації були Віктор Ткаченко – голова Асоціації, Іван Рішняк – голова Сумського земляцтва, Микола Рожко – голова земляцтва Херсонщини, Валерій Цибух – голова земляцтва Буковинців, Микола Бідзіля – почесний президент товариства закарпатців та ще 24 представники різних земляцтв. Київську міську адміністрацію представляв радник голови Микола Колесник.

У степах Еллади

Кіровоградщина зустріла гостей так само привітно, як теплі жовтневі дні бабиного літа.

Як годиться, на кордоні автобус зупинила поважна делегація представників органів виконавчої влади та місцевого самоуправління Кіровоградської області на чолі з заступником голови облдержадміністрації Вікторією Атаманчук. Хліб-сіль, щира українська пісня і знову – дорога, але вже по степах Кіровоградщини. Дбайливо оброблені поля, зрідка – переліски і затишні села.

Перша зупинка – на території історико-архітектурного заповідника родини Раєвських в селі Розумівка. Відбудована родинна церква ще пахне цементом і фарбами, недомальовані розписи на стінах, але святий отець церкви і прихожани вже правлять службу Божу. І нас зустріли молитвою за Україну. Поруч на подвір'ї – краєзнавчий народний музей. Тетяна Зубко, берегиня історичної спадщини, повернула гостей у далеке минуле. Змістовною була розмова в облдержадміністрації з першим заступником голови ОДА Віктором Серпокриловим. Перегляд фільму про поступ Кіровоградщини у роки незалежності, про можливості промислового і аграрного потенціалу області, адже лише орного продуктивного чорнозему у краї понад 2 млн. гектарів, а еталон чорнозему планети саме з Кіровоградщини, доставлений до далекого Парижу на довчине зберігання.

І знову дорога. Вже пішохідна, центральною вулицею Дворцовою до обласного краєзнавчого музею.

Неймовірне враження на представників земляцтв справив Кіровоградський академічний обласний український музично-драматичний театр ім. М.Л. Кропивницького, щойно відреставрований за кошти меценатів. Ранок наступного дня розпочався з ознайомлення з рідкісними виданнями у фондах Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д.І. Чижевського. Залив експозиції у Кіровоградському обласному художньому музеї, відвідання картинної галереї Петра Оссовського "Світ і вітчизна". Пішохідна екскурсія центром міста, огляд валів фортеці Святої Єлизавети – головного форпосту у боротьбі проти Туреччини.

Скорботним моментом перебування на Кіровоградщині було відвідання міського кладовища, де поховані 56 бійців, що загинули в ході АТО, покладання квітів, скупі чоловічі сльози, свіча пам'яті.

І знову довга дорога до Хутора Надії, адже це невеличке поселення нині є об'єктом природної історико-культурної спадщини, музей-заповідник родини І.К. Тобілевича (Карпенка-Карого). Тут же на території розміщений єдиний в Україні музей хореографії і народного танцю.

Вже на зворотному шляху ми відвідали Зелену Брану – пам'ятний знак загиблим воїнам-прикордонникам, поклали квіти і низько вклонились тим, хто відстояв Україну у грізних боях. Дорогою додому в автобусі було хвилююче гомінко, бо всі хотіли висловити свої враження від побаченого і почутого. З'ясувалося, що Кіровоградщина практично для кожного відкрилася зовсім іншою, ніж про неї подавалася суха інформація у ЗМІ.

Низький уклін Вам, кіровоградці, за любов до рідного краю, збереження його історичних і духовних надбань, народної національної спадщини.

Тетяна ЛІТОШКО

Вічне дерево роду Призерами стали:

I група:

I місце

Мирослава Павлюченко
учениця загальноосвітньої школи
I–III ступенів №15, м. Ніжин

II місце

Анастасія Євдокімова
учениця загальноосвітньої школи
I–III ступенів №13, м. Чернігів

III місце

Андрій Прищепя
учень загальноосвітньої школи
I–III ступенів №3, м. Чернігів

II група:

I місце

Анастасія Сорока
вихованка гуртка "Юний митець"
Коропського районного
центру дитячої творчості

II місце

Ангеліна Мойсеєнко
вихованка гуртка "Художня кераміка"
Коропського районного
центру дитячої творчості

III місце

Олексій Копилок
вихованець гуртка "Золоті рученята"
Коропського районного
центру дитячої творчості

III група:

I місце

Дарина Циганок
учениця загальноосвітньої школи
I–III ступенів №5, м. Чернігів

II місце

Ростислав Корнійко
учень Требухівської загальноосвітньої
школи I–III ступенів

II місце

Ярослава Милько
учениця Нехаївської загальноосвітньої
школи I–III ступенів

III місце

Світлана Тригуб та Людмила Бринзей
вихованки гуртка "Юний митець"
Коропського районного
центру дитячої творчості

Спеціальний приз "За оригінальність роботи"

Гор Діденко

учень загальноосвітньої школи
I–III ступенів №15, м. Ніжин.

Твори переможців читайте в наступних номерах газети.

Слідами Тараса Шевченка

(Продовження)

В ІРГИЗІ. НЕКРОПОЛЬ МАНА-АУЛЬЄ. ПОШУКИ ДУСТАНОВОЇ МОГИЛИ

Вперед. Вперед. І тільки вперед!..

Нарешті ми дісталися і до райцентру Іргиз, який стоїть на правому березі однойменної річки. Саме ця місцина зображена на акварелі Т.Шевченка під назвою "Укріплення Іргиз-Кала". Без особливих труднощів при допомозі наших казахських друзів ми з Денисом Чернієнком відшукали ту точку, де стояв тоді художник і малював військове укріплення...

Але незадовго до прибуття експедиції в укріплення Іргиз-Кала Т.Шевченко зробив цікавий акварельний малюнок під назвою "Дустанова могила". Цікаво, де саме знаходиться могила батира (богатиря) Дустана? Як її відшукати? Саме цією загадкою теж зацікавилися заступник голови адміністрації Іргизького району Акканат Шахін, редактор районної газети Марат Мирзали, директор школи в селі Шенбертал Думан Жайшиликів та кілька завзятих мисливців, які добре знали місцевість у районі наших пошуків.

У своєму щоденнику учасник експедиції на Аральське море штабс-капітан О.Макшеев згадує Дустанову могилу в зв'язку з нападом хівинців на передовий експедиційний загін та наслідками того бою. А Т.Шевченко в автобіографічній повісті "Близнецы" написав такі рядки: "Пройдя усеянное кварцем пространство, мы перешли вброд реку Иргиз и пошли по левому плоскому ее берегу. Вдали, на самом горизонте, синела гора, ...называемая Мана ауля, т.е. здесь святой. Оставив гору в правой руке, мы остановились на берегу Иргиза вблизи могилы батыря Дустана..." ("...батыря Дустана..." Так написано в Шевченка. – Прим. авт.).

Отже, треба спочатку дістатися до гори, яка має тепер назву Мана-аульє, і "відштотхнувшись" від неї – розпочати пошуки Дустанової могили.

Пропускаючи у своїй розповіді багато різних деталей, я тепер скажу: то був один з найцікавіших пошуків у моєму житті. На двох автомобілях з підвищеною прохідністю ми рухалися вперед, вперед і тільки вперед... Я фотографував у степу верблюдів і табуни коней, бачив дітей, які після бурану відкидають лопатами від своїх осель наметений вітром пісок так, як відкидають жителі Чукотки сніг від своїх будиночків після скаженої пурги. Я бачив джерела, вода з яких вважається священною, бо без неї в пустельних місцях і людям, і тваринам – смерть...

А коли ми, нарешті, піднялися на вершину гори Мана-аульє (Мана – це ім'я легендарної дівчини, а слово "аульє" перекладається з казахської як "свята" або "святий"), то перед нашими очима відкрилася грандіозна панорама степової частини планети Земля, помережаної сріблястими стрічками річок і звивистими стежками-дорогами, по яких колись рухалися верблюжі каравани, а тепер

зрідка проїжджають автомашини, залишаючи за собою довгі сліди з куряви, ніби реактивні літаки... Тут відчуваєш себе громадянином всієї планети...

На верхівці гори Мана-аульє з давніх часів знаходиться древній некрополь. А на найвищому місці – могила тієї святої дівчини, яка мала ім'я Мана. Тут молитва людей сприймається природно і глибоко, бо це не просто гора. Це – відкритий храм на всі чотири сторони світу під високим і широким небом...

Як жаль, що тоді, коли експедиція рухалася берегом річки Іргиз до Аральського моря, Тарас Григорович Шевченко не побував на вершині цієї гори, а тільки бачив, як вона синіла на горизонті...

Після багатьох консультацій з місцевими жителями, які уважно вивчали малюнок Тараса Шевченка "Дустанова могила" і давали нам поради, ми, нарешті, зупинилися неподалік від аулу Жанис і всі вийшли з автомобіля. Наш черговий провідник на цьому завершальному етапі пошуків взяв у руки білий аркуш паперу з малюнком Шевченка і покликвав Дениса Чернієнка: "Ось перед вами те, що ви шукаєте!" Ми всі теж "поприлипали" очима до малюнка і до того пагорба, який був перед нами. Схожість рельєфу була вражаючою, але Денис, як справжній історик, не повірив навіть своїм очам і сказав провіднику: "Ось дивіться, на малюнку Шевченка на передньому плані зображено воду, тобто річку Іргиз. Отже, він малював могилу Дустана, стоячи на протилежному березі. А якщо це так, то пропорції зображеного на малюнку, зробленого з того берега, були б іншими". Провідник вислухав заперечення Дениса і запитав: "А коли Тарас Григорович малював могилу Дустана?" Той відповів: "Під час зупинки експедиції на ночівлю після чергового переходу від гори Мана-аульє до могили Дустана, тобто ввечері 27, або вранці 28 травня 1848 року". – "Ось перед вам широка улоговина, саме в

травні вона повністю затоплюється водою. Отже, Шевченко зобразив на своєму малюнку не річку Іргиз, а талу воду від снігу саме на цьому березі...”

Нині на тому пагорбі, біля якого ми стояли, багато сучасних поховань. Але коли ми пройшли між ними й піднялися на найвищу точку, то побачили там велику купу позеленілих кам'яних брил. Саме під ними і була могила казахського батіра Дустана, яку змалював багато років тому Тарас Григорович Шевченко...

Спідометри на наших автомобілях вже "накрутили" 375 кілометрів, які подолала наша пошукова експедиція. А коли повернемося від могили Дустана в Іргиз, то їх буде значно більше...

Саме під час цієї несподіваної подорожі я зробив для себе таке відкриття: казахи – дуже гостинні люди, вони люблять свою землю, поважають старших і пам'ятають своїх предків, а ще – вони живуть без поспіху, в них поетичне й образне відчуття світу... Якщо сказати коротко, це люди з романтичними душами. Мабуть, саме тому їх і полюбив так широко поет і художник Тарас Шевченко.

ДОРОГА В ПІСКАХ

Після старту з Оренбурга я живу тепер у двох вимірах – у минулому часі та в сучасному...

Шлях експедиції, в якій брав участь Тарас Шевченко, поділений на дві частини: перша – від Орська до нинішнього селища Іргиз (тоді на цьому місці було Уральське укріплення), яка мала назву Північний маршрут, а друга – від Іргиза до Аральського моря і далі аж до Раїмського укріплення. Цей завершальний відрізок має назву Південний маршрут. Загальна протяжність усієї дороги – 750 кілометрів, яку Тарас Григорович пройшов пішки...

Невдовзі після нашого старту з Іргиза почалася напівпустельна зона, яка має назву Каракуми (Чорні піски). Тут автомашини рухалися навіть удень з ввімкнутими фарами, бо скажений вітер піднімав таку густу куряву, що сонце крізь неї здавалося блідим диском, ніби ти бачиш його через чорне скло. Іноді, коли з'являлася вервечка верблюдів або неподалік від дороги виднілася одинока могила з химерним обеліском-символом, я просив водія зупинитися і швидко вискакував з фотоапаратом під пориви вітру. Після кількох секунд пісок набивався в одяг, хрумтів на зубах, сипався з волосся і мені дуже хотілося, щоб на мені замість звичайного одягу був гідрокостюм аквалангіста, а в руках – фотокамера для підводної зйомки, яка не боїться ні піску, ні пилу...

ТАМ, ДЕ ХОДИВ І ПЛАВАВ ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Дорога завжди хвилює, бо не знаєш чим вона закінчиться...

Ще було далеко до сходу сонця, як ми виїхали на УАЗі з Аральська і наш водій Марат взяв курс на селище Раїм, воно розкинулося під горою, на якій колись стояло Раїмське укріплення. Саме звідти 25 липня 1848 розпочалося плавання Т.Шевченка на шхуні "Константин" по Аральському морю, яке разом із зимівлею на острові Кос-Арал тривало аж до 22 вересня 1849 року. Пізніше іменем українського поета вже в ХХ столітті буде названо велику затоку і пасажирський корабель, який плаватиме по Аральському морю аж до його загибелі...

Коли ми, проїхавши 120 кілометрів, зайшли в Раїмі в нову сільську школу, то дізналися: стара школа, в якій її тодішній директор Байзак Бімаханов разом із учнями створив кімнату-музей Т.Г.Шевченка, згоріла разом з усіма експонатами... А на горі, де колись стояло Раїмське укріплення, нас теж чекало прикре розчарування, бо кам'яна меморіальна плита біля постамента була розбита. Коли склали уламки, прочитали напис: "Здесь бывал Тарас Шевченко в 1848–1849 годах".

Внизу під горою, де в ті далекі роки на примітивній верфі склали для плавання по Аральському морю шхуни "Константин" та "Николай" і звідки Т.Шевченко робив акварельний малюнок "Укріплення Раїм. Вид з верфі на Сирдар'ї", тепер повноводі ріки тут вже немає, бо вона геть зміліла і її рештки мігрували в інше місце...

У селищі Каратерен нас теж чекали неприємні сюрпризи: колись тут був колгосп імені Шевченка, іменем цього поета була названа також середня школа, біля входу до неї стояв на високому постаменті бюст Кобзаря. Після розвалу Радянського Союзу колгосп самоліквідувався, а новій школі, яка була недавно збудована в Каратерені, стару назву імені Шевченка чомусь не

залишили. Бюст Т.Г.Шевченка ми разом із директором Кішуваєм Махановим знайшли аж на задвірках будівельної бази Каратеренської дільниці Кизилординського водного господарства. Бюст потрісканий, і щоб він геть не розвалився, голову хтось обкрутив і стяг, ніби обручем, старою велосипедною камерою. І тому здалеку здається, що ролі поета зав'язаний чорною ганчіркою, щоб він не міг читати свої вірші...

Нічого хорошого ми не побачили і на колишньому острові Боян, який давно став частиною суходолу. Стара маслина, яку колись посадив Тарас Шевченко, кілька років тому згоріла. Кажуть, від блискавки. Засипаний піском і колодязь, викопаний біля неї, з якого люди пили колись дорожню воду. Залишилася тільки металева табличка з написом про те, що тут у 1849 році український поет Тарас Шевченко посадив на казахській землі джиду, тобто дерево дикої маслини...

Можливо все те, про що я пишу, сталося тому, що вже понад 20 років ніхто з України не бував у тих місцях біля Аральського моря, які пов'язані з іменем Т.Г.Шевченка. А коли немає постійного живого зв'язку між людьми, то починається забуття...

Наша дослідницька експедиція "Слідами Тараса Шевченка" була присвячена не тільки минулому, а й відродженню всього того, що об'єднувало і буде об'єднувати народи України і Казахстану. Зокрема, це й драматична доля Тараса Шевченка, який, за словами наших казахських друзів, став першим Послом України в Казахстані. Саме тому ми з Денисом Чернінком передали частину фотознімків та зібраних матеріалів в Посольство України в Республіці Казахстан, щоб до 200-річчя ювілею Кобзаря спільними зусиллями привести в належний стан всі ті місця, які пов'язані з його іменем...

Під час того нашого спільного маршруту, проїхавши багато кілометрів по колишньому дну, ми "наздогнали" аж біля села Кокарал залишки Аральського моря, яке ще пам'ятає Тараса Шевченка. Саме завдяки його прекрасним поезіям і прекрасним малюнкам про Аральське море і про казахів, які жили тоді на цих берегах, дізнався весь світ.

Але дворічне плавання у надзвичайно важких умовах спеки та холодів підірвали здоров'я поета і художника: саме під час тієї довготривалої експедиції Шевченко почав хворіти на ревматизм і цингу, а пізніше до ослабленого тіла причепилися й інші болячки.

Микола ХРІЄНКО
(Далі буде)

СПІЛКУВАННЯ корисне і приємне

У МВЦ на Броварському проспекті відбулися збори Ріпкинського відділення земляцтва. Вихідці з Ріпкинщини, що зараз мешкають у столиці України, бізнесмени, науковці, митці, громадські діячі та просто небайдужі до рідного краю люди доклали багато зусиль, аби їхня зустріч, незважаючи на непрості часи, пройшла на хорошому рівні.

Були присутні 18 активних членів відділення: Михайло Доля, Олександр Литвин, Надія Мурашко, Діна Марущенко, Геннадій Петраньов, Михайло Буленок, Валентин Усик, Володимир Федяй, Леонід Римша, Михайло Волохін, Володимир Пінчук, Поліна Сафонова, Микола Авраменко, Сергій Граб та ін.

В чергових зборах взяли участь голова Ріпкинської райдержадміністрації Ірина Вовк, заступник голови райдержадміністрації Світлана Ткаченко, селищний голова Сергій Гарус та Тетяна Літошко – перший заступник Голови Ради, виконавчий директор Товариства.

На засіданні обговорювалися питання про роботу відділення в III кварталі 2014 року та завдання щодо подальшої діяльності на виконання рішень Ради Чернігівського земляцтва від 11 вересня цього року в контексті розвитку співпраці з районною державною адміністрацією і районною радою: про винайдення можливостей надати допомогу в облаштуванні Красної площі у смт Радуль та забезпеченні необхідними матеріальними ресурсами Любецького будинку-інтернату (с. Пересаж), про передплату газети "Отчий поріг" та підготовку публікацій у ній, про обрання делегатів на щорічну конференцію земляцтва та питання щодо привітання членів Ріпкинського відділення з днем народження і вшанування ювілярів. Також вирішувалось багато нагальних і болючих питань. Одне з них – яким чином підтримати вихідців з рідного краю, які зараз захищають наш мир і спокій.

Член відділення Алла Гуртова передала 500 грн. на видання для історико-археологічного музейного комплексу "Древній Любеч".

За активною участю Михайла Волохіна розробле-

на проектно-кошторисна документація на завершення будівництва дороги (два відрізки по 300 м) в смт Радуль та благоустрою центральної частини селища. Зібрано на це 7000 грн. Діна Марущенко на відновлення Радуля надала 1000 грн., інші керівники відділення – по 200 грн.

Проводиться регулярне оновлення Інтернет-сайту Ріпкинського відділення. Інформація про роботу та заходи відділення розміщуються на сайті gzm.org.ua.

Новояриловицькій середній школі були передані книги та підручники з української літератури з бібліотеки Софії Павлівни Литвин.

Керівник відділення Олександр Литвин влітку провів робочі зустрічі з начальником районного відділу освіти Леонідом Багмутом та селищним головою Ріпок Сергієм Гарусом.

Відбулась робота щодо передплати нашої рідної земляцької газети "Отчий поріг", було передплачено 22 примірники, із них 8 – для Ріпкинського району. І це ще не завершення кампанії.

Тетяна Літошко розповіла про останню нараду земляцького активу, де було обговорено ряд нагальних питань роботи нашої громадської організації, в т.ч. про конкурс дитячого малюнка "Мій рід – коріння краю", про конференцію земляцтва, про книгу з історії міст і сіл Чернігівщини до 20-річчя земляцтва, про допомогу бійцям АТО, про благодійний ярмарок 19 жовтня "Коло життя".

За активну громадську діяльність, вагомий внесок у зміцнення ділових контактів і розбудову Чернігівщини та з нагоди 80-річчя Почесною грамотою Чернігівського земляцтва нагороджено Михайла Волохіна.

Після цього земляки ще тривалий час спілкувалися, ділилися спогадами й планами на майбутнє в дружньому колі.

Олександр ЛИТВИН, керівник Ріпкинського відділення
Фото Володимира ПІНЧУКА

Гідне поповнення

На чергових зборах Менського відділення відбулась передплата на газету "Отчий поріг" та вирішувалось багато нагальних питань. Одне з них – яким чином підтримати вихідців з рідного краю, які зараз захищають наш мир і спокій.

Влилися в ряди Менської громади двоє земляків, це Оля Мількович – приватний підприємець, інженер-технолог легкої промисловості, мама якої, Галина Леонідівна Приходько, народилася в селі Синявка Менського району,

та Анатолій Соляник з села Миколаївка, колишній воїнафганець, батько трьох неповнолітніх дітей, правозащитник.

Наш видатний скульптор, художник Анатолій Гайдамака поділився з громадою своїм баченням меморіалу слави "Небесній сотні" та ще декількома своїми планами, що викликало гаряче обговорення серед земляків. Словом, зустріч була позитивно-насиченою, теплою.

Валентина ТЕРЕЩЕНКО

Радяться

В черговий раз відбулись звітні збори одного з найбільш чисельніших відділень Чернігівського земляцтва – Козелецького.

На зібранні були присутні понад два десятки активістів. Особливо приємно відзначити, що третину їх становила молодь.

КОЗЕЛЬЧАНИ

До початку зборів земляки з великим зацікавленням переглянули представлені Володимиром Саченком два документально-історичні фільми про Козелецький та Остерський край, обмінялися враженнями та спогадами.

З інформацією про роботу відділення у 2014 році виступили керівник відділення Володимир Саченко та його перший заступник Володимир Йовенко. У своїй доповіді Володимир Ілліч наголосив, що план роботи відділення виконано за всіма напрямками (соціальний, освітній, медичний). Розповів про особливості співпраці з земляками. Так, за кожним населеним пунктом Козельчани закріплені активісти земляцтва, які взаємодіють з місцевою владою, допомагають у вирішенні нагальних питань, спільно проводять заходи, приїждять на щорічні збори земляцтва до Києва.

В обговоренні доповіді активну участь взяли Михайло Борисенко, Андрій Боголій та інші. З метою покращення роботи та мобільності здійснення заходів на зборах створено фінансовий фонд на підтримку діяльності Козелецького відділення, який очолив Олександр Нацик.

Володимир Йовенко висловив стурбованість стосовно виконання планів передплати земляцької газети на 2015 рік та розширення читацької аудиторії. Відповідальною за це питання призначено Ольгу Божок.

Володимир Михайлович розповів про унікальний проект "Щорічні загальні зібрання на батьківській землі односельчан з придніпрянських сіл (Новий Глибів, Старий Глибів, Окуни-

нів), що затоплені Київським морем".

В поточному році відзначили 5-річний ювілей проекту. На березі Київського моря зібралося понад 200 земляків та гостей і сивочолих, і зовсім юних, чий рідні прабатьківські землі поглинуло море.

Скільки було спогадів, цікавих розповідей про минувшину, сьогоденне

життя і сліз смутку, і сліз радості, і, звичайно ж, українське частування. А рідна природа-матінка зустрічала своїх діточок яскравим сонечком, огортала, розморювала тихим теплом і ні тобі комарика, ані мошечки, а ніякихось інших незручностей. Щира подяка земляків Володимиру Михайловичу та всім, хто долучився до реалізації цього проекту.

За матеріалами зустрічі зроблено дві публікації у пресі, знято фільм. Дискети з фільмом подаровано землякам та передано освітнім закладам.

В рамках даного проекту цікавою інформацією поділилася Ганна Губар. На розгляд присутніх вона представила детально намальовану карту затопленого села Окунінів з визначенням дворощ та прізвищ родин.

В лісі біля старого дуба (поблизу

Київського моря) окунінівці встановили пам'ятник, спорудили альтанку. В рамках даного проекту в цьому році започатковано відзначення Дня села.

Такі ж слова захоплення і щирої вдячності слід сказати ще про один надзвичайний проект Козелецького відділення "Щорічні зустрічі односельчан переселеного у 1958 році села Бондарі", що організували і активно проводять брати Юрченки.

На колишньому військовому полігоні щороку збирається кілька сотень людей навіть з немовлятами, щоб лише доторкнутись до землі пращурів, постояти на місці, де колись стояло батьківське обійстя. Любов до рідної землі змушує їх по бездоріжжю цілими сім'ями з'їжджатися на цю рівнину пустку, що за 55 років зроблена з колись древнього квітучого ремісничого селища.

З увагою та зацікавленням була сприйнята інформація про спільний захід Ради земляцтв областей та регіонів України, ТОВ МВЦ, громадської платформи "Волонтерська сотня", яку озвучила Тетяна Літошко.

Її виступ переріс у палку патріотичну промову, що не залишила байдужим нікого, а особливо молодь. Щирі слова Тетяни Андріївни спонукали присутніх до активного обговорення, дискусії.

Підсумком стала повна підтримка благодійного ярмарку "Коло життя", що допоможе нашим пораненим солдатам-захисникам Вітчизни. В Козелецькому відділенні активно допомагає бійцям АТО Наталія Сидорук.

У підсумку роботу відділення визнано доброю. Висловлені пропозиції та зауваження ляжуть в основу планів на наступний 2015 рік.

За обговореннями, дискусіями та щедрими частуванням непомітно сплинув час. Більше чотирьох годин тривали збори, а ніхто не поспішав розходитись. А це означає, що Козелецьке відділення живе, активно працює, розвивається. Дійсно, нашому роду нема і ніколи не буде переводу!

Ольга БОЖОК,
заступник голови
Козелецького відділення

Фото
Володимира ЙОВЕНКА

ДОШКА

У селищі Мала Дівиця Прилуцького району на будівлі школи урочисто відкрито меморіальну дошку на честь героїчно загиблого на сході країни Олега Івановича Міхнюка. 27 жовтня йому б виповнилося всього 49 літ.

пам'яті

У заході взяли участь воїни-інтернаціоналісти з різних областей України, голова Чернігівського обласного відділення УСВА С. Віхров, радник голови УСВА В. Червінський, голова Прилуцької райдержадміністрації І. Тютюнник, його заступник Г. Мирвода, Малодівицький селищний голова В. Фесик, голова Прилуцької міської районної спілки ветеранів Афганістану О. Дем'яненко, мама загиблого героя – Ганна Іванівна, дружина – Ірина Володимирівна, родичі, односельці, вчителі і учні школи, в якій навчався Олег Міхнюк.

Відкрили меморіальну дошку дружина героя – Ірина Міхнюк і голова Прилуцької райдержадміністрації Іван Тютюнник.

– Велике спасибі моїм односельцям, представникам районної і обласної влади, районної громади, воїнам-афганцям – сказала під час мітингу мама Олега Міхнюка Ганна Іванівна. – Нехай Господь Бог оберігає усіх людей від випробувань нелегкого сьогодення.

Хвилиною мовчання вшанували світлу пам'ять загиблого героя-земляка, до меморіальної дошки поклали квіти. У виступах Станіслава Віхрова, Івана Тютюника, Володимира Червінського, Олега Дем'яненка, інших наголошувалось про героїчне життя і самовіддане служіння державі і ветеранському братерству воїна-афганця, заступника голови УСВА Олега

Міхнюка, про його людяність, відповідальність, чуйність до людей. Промовці висловили подяку батькам за виховання справжнього патріота, який віддав своє життя заради зацаткованого майбутнього. Після мітингу для школярів відбувся урок мужності, в якому взяли участь воїни-інтернаціоналісти і представники влади. Переможців зачаткованого турніру з міні-футболу на честь Олега Міхнюка серед шкіл Прилуцького району нагороджено відзнаками і подарунками.

Ветерани війни, мешканці району поклали квіти до пам'ятника визволителям краю від фашистських загарбників.

Наш кор.

Через тридцять блок-постів

Проаналізувавши результати першої поїздки, зафіксувавши всі побажання наших військових, склали список необхідного вантажу. За кілька днів були зібрані необхідні кошти. Суттєву допомогу надали підприємці і фермери району, а також небайдужі жителі Семенівки. Нами була поставлена для себе завдання об'їхати максимально більше семенівців, які захищають нашу безпеку на сході України.

5 вересня завантажили автомобіль консервами, сигаретами, медикаментами та продуктами харчування, а також теплими речами, які принесли жителі Семенівки. Транспорт надав Г.А. Корольов, яким сам керував поїздкою. З ним поїхали в зону АТО А.Ю. Ковальов, Г.В. Ігнатенко і Р.В. Соловей. В Харкові ми докупили необхідну кількість бушлатів, комплектів форми, термобілизни, теплих шарпеток, каріматів, спальних мішків, утеплювачів, а також теплі балак-

бухи, потім піднявся чорний, густий дим. Це тривало близько 15 хвилин. Трохи пізніше з'ясувалося, що це вибухнула машина, що перевозила боєприпаси. Наслідки нам не відомі, бо місцеві жителі провели нас об'їзною дорогою.

Наш перший пункт перебував у Луганській області, де нас зустріли Денис Буданов і його товариші по службі. Радості не було меж. Наші замляки-військові раділи навіть від того, що побачили номери машини з буквами "СВ", не кажучи вже про нас. Заночували в автобусі на блок – посту. Всю ніч через нього йшла наша бронетехніка. Вранці роздали допомогу і поїхали в бік Луганська, там теж наші земляки, допомогли і їм. Наступним пунктом стало місце дислокації 41-го чернігівського територіального батальйону. Передали Євгену Грищенку бронешилет і спальник – більше він нічого не

Відразу після першої поїздки в зону АТО з допомогою нашим військовим "Семенівською народною самообороною" було вирішено в найкоротші терміни зібрати наступний гуманітарний вантаж.

лав, сухий спирт та інше.

По дорозі на під'їзді до Куп'янська нас зупинили і попередили, що там стріляють. Коли ми вийшли з автобуса, справді почули сильні вибухи, потім піднявся чорний, густий дим. Це тривало близько 15 хвилин. Трохи пізніше з'ясувалося, що це вибухнула машина, що перевозила боєприпаси. Наслідки нам не відомі, бо місцеві жителі провели нас об'їзною дорогою.

Наш перший пункт перебував у Луганській області, де нас зустріли Денис Буданов і його товариші по службі. Радості не було меж. Наші замляки-військові раділи навіть від того, що побачили номери машини з буквами "СВ", не кажучи вже про нас. Заночували в автобусі на блок – посту. Всю ніч через нього йшла наша бронетехніка. Вранці роздали допомогу і поїхали в бік Луганська, там теж наші земляки, допомогли і їм. Наступним пунктом стало місце дислокації 41-го чернігівського територіального батальйону. Передали Євгену Грищенку бронешилет і спальник – більше він нічого не

взяв. З військовою скромністю сказав: "У нас все є".

Останнім пунктом призначення стало місце служби Володимира Козлова та його бойових побратимів-чернігівців. Їм ми теж роздали все необхідне.

Вважаю за потрібне підкреслити, що проблем на війні зараз предостатньо – від забезпечення продовольством і формою до забезпечення боєприпасами. Але наші воїни-захисники готові відстоювати Україну до кінця, не дивлячись ні на які труднощі і проблеми.

Ми проїхали понад 2000 км і витратили три доби. Проминули близько 30 блок-постів, не забуваючи радувати солдат дрібницями, такими як сигарети і солодощі.

Почули ми сотні "спасибі" від земляків і просто військових. Додому приїхали втомлені, але задоволені, що провідали своїх і допомогли їм.

Передаємо всім, хто надав допомогу, слова подяки від наших захисників. Упевнений, що разом з народом наша армія витримає будь-які випробування, бо правда на нашому боці – ми захищаємо свою українську рідну землю.

Роман СОЛОВЕЙ,
заступник командира громадського формування "Семенівська народна самооборона"

З нагоди 71-ї річниці визволення Семенівщини від фашистських загарбників в районному центрі відбулася ціла низка заходів. Серед гостей на них були присутні і представники районного осередку земляцтва.

У своєму виступі голова райдержадміністрації С. Деденко відзначив, що більш як дворічне хазайнування фашистів на семенівській землі призвело до тяжких наслідків. Ряд населених пунктів було перетворено на згарища та руїни, фашисти повністю спалили села Тополівку і Лосівку. Сергій Іванович подякував тим, хто захищав країну від ворога, хто піднімав з руїн та відроджував рідний край.

До привітань приєдналися голова райради В. Малкович, міський голова О. Бичков та інші. Від Чернігівського земляцтва на урочистостях були присутні голова Семенівського відділення Є. Клименко та відомий скульптор І. Липовка. В своєму виступі Євген Миколайович поздоровив присутніх з річницею визволення району і днем міста. А ще передав у заснований земляками Народний музей Т.Г. Шевченка три скульптури, створені уродженцями села Жадове Іваном і Віктором Липовками, а також дві картини їх друзів-художників. В знак вдячності голова Семенівської РДА С. Деденко вручив визнаному скульптору Івану Романовичу Липовці Почесну грамоту за значний особистий внесок у створення музею та наповнення його експонатами.

Присутні вшанували пам'ять воїнів-визволителів, відбулося покладання квітів до братських могил у міському парку та до погруддя двічі Героя Радянського Союзу В. Сенька. А після закінчення урочистої частини і концертної програми в місті відбувся перший турнір з настільного тенісу на "Кубок земляцтва", заснований нашим Семенівським відділенням. Прапори України в залі змагань, шиккування учасників, промова про відкриття, яку виголосив Є. Клименко, подарунок від земляцтва – тенісний стіл з назвою турніру, звучання Гімну України, стіл з нагородами – все це створило незабутню святкову атмосферу. В турнірі взяли участь п'ять команд з різних куточків району, де наймолодшому учаснику було 13 років, а найстаршому – 52. І по закінченні змагань ніхто не залишився без нагород: переможці отримали кубки, медалі та дипломи, а учасники і судді – відзнаки учасника з назвою турніру.

Серед тих, хто брав участь у змаганні, хочеться окремо відзначити срібного призера турніру Олега Вавричева з міста Семенівка. В 1991 році він став чемпіоном району з настільного тенісу, але після ДТП та хвороби змушений був більше двох років провести в інвалідному візку, стільки ж пішло на те, щоб навчитись ходити. Це сталося завдяки його невичерпній енергії, великому терпінню та щирій допомозі найвідданішого друга. На змаганні за нього вболівали не тільки глядачі, а навіть учасники і судді. І ось він став переможцем!

І ще. Користуючись нагодою, хочу подякувати нашим землякам із Семенівки подружжю Єрмоленків – Ніні Дмитрівні і Василю Івановичу, які роблять все можливе, аби гості з Києва могли почувати себе затишно і комфортно на рідній землі. Цього разу вони теж проявили неабияку увагу і гостинність до земляків.

Сергій ПАНКРАТЬЄВ

“дідуся Харитона”

Коли відкриваєш газету і читаєш про знаних людей, здається, що вони якісь інші, не такі, як ми, наділені Божою благодаттю.

Такий і Борис Харитонов – заслужений артист України, драматург, засновник благодійного фонду, автор поетичних збірок.

Нещодавно у селищі Ладан на Прилуччині в гімназії до його 80-річчя з дня народження відкрився музей, де зібрані найцінніші експонати з життя Бориса Степановича. Серед них афіші з вистав та концертів за його участю, почесні нагороди, картини, книги відомих людей з дарчими написами.

Автором ідеї і сподвижником створення музею став шанувальник його таланту заступник директора ТОВ "Дружба-нова" Олег Власенко. Підключилося й Прилуцьке відділення нашого земляцтва. За короткий період проведена велика подвижницька робота працівниками гімназії, які досліджували творчість Бориса Степановича і створювали його образ у стінах музею.

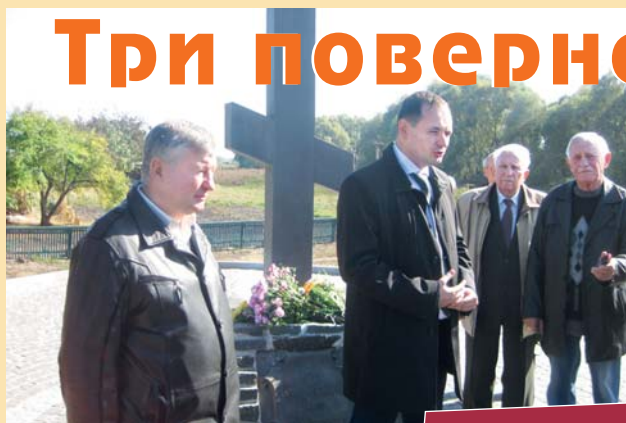
Серед гостей були президент Українського добротинного фонду "Українська хата" Микола Рудаков, головний режисер театру "Золоті ворота", заслужений діяч мистецтв, професор Валерій Пацунов, голова селищної ради Віктор Череп та інші.

Музей отримав чудові подарунки: комп'ютер, багатифункціональний пристрій, плазмовий екран та інші. На честь ювіляра у селищному Будинку культури відбувся святковий концерт за участю Жанни Боднарук, Олега Марцинківського, солістки Черкаського заслуженого академічного народного хору Оксани Калінчук, селищного ансамблю народної пісні та школярів гімназії.

Серед гостей були й наші земляки Дмитро Волох, Григорій Іващенко, Євген Калін, Надія Карпова, Володимир Коваленко, Іван Майдан, Марія Саричева, Людмила Тимофієва, Микола Федоренко, Олег Шекера та інші.

Ганна СКРИПКА
Фото автора

Три повернення додому

Поет-неокласик, прозаїк, перекладач із багатьох мов, активний співробітник радіо "Свобода", Ігор Васильович жив останні десятиліття в Мюнхені. Народжений на Чернігівщині, як і багато перевесників, що сповідували українські національні ідеї, мусив утікати в 1943 році на Захід. В Німеччині зазнав гніту підневільної праці, згодом мусив подаватися аж у далеку Аргентину, де теж заробляв на шматок хліба в ролі чорнороба, аби нарешті через багато років оселитися в Мюнхені, де зосередилися чималі сили української інтелігенції. Якщо можна так сказати, він сам створив свій світ, осяяний любов'ю до рідного Ніжина, Крут, у яких промайнуло дитинство, які завжди носив у серці.

Він і з життя пішов не так давно неозлобленим на свою малу батьківщину, який присвятив стільки трепетних творів. На щастя, Україна встигла визнати його творчий подвиг, відзначивши Національною премією імені Тараса Шевченка.

А вертання в Україну Ігоря Качуровського все-таки відбулося в три етапи. Перший – талановитим словом поезії, прози. Другий – на відміну від десятків колег із діаспори, що тихо лежать у багатьох куточках планети, він заповів поховати свій прах у рідних Крутах, бо знав, що за життя не насолить землякам, а отже, вони не осквернять могилу. Третій – духовний. Він триває, набирає обертів, працює на Україну.

Історія краю тримається на іменах видатних синів і дочок чи знаменних подій. Ті ж Крути знаємо завдяки подвигу трьохсот юних героїв, що грудьми стали проти голворізів Муравйова. Нині ж світ пізнає це велике славне село і через свого письменника Ігоря Качуровського. Уже перейшовши через 90-річний рубіж, він мріяв бодай раз походити берегами Остра, зайти в рідну хату. Та повернувся горсткою праху, аби лягти над річкою неподалік од хати. Так на карті духовної Чернігівщини з'явився ще один пам'ятний острівець. І тут годиться сказати добре слово про місцевих сподвижників. Працює в Ніжині благодійний фонд "Ніжен", що займається краєзнавчою роботою. Заснував його місцевий підприємець Микола Шкурко. Вихідець із Крут, він ніколи не забуває про своє коріння, прагне зробити те, до чого ніяк не доходять руки в державних чиновників. Саме він із однимумцями виконали заповіт земляка про поховання. Над Остром, що нині ледве пробивається через очерети з осокою, насипали пологий пагорб, виклали плиткою поверхню й встановили після поховання капсули високого камінного хреста. І тепер хто б не

Ще якихось два десятиліття тому ім'я Ігоря Качуровського в Україні знали хіба що спеціалісти літератури. А між тим він був одним із найавторитетніших діячів культури нашої діаспори.

ПОВЕРНЕННЯ ІГОРЯ КАЧУРОВСЬКОГО

Через п'ятдесят років розлуки поет-емігрант знову ступив на рідну ніжинську землю.

*Я нічого у Бога
і в долі не прошу –
Пребагатий на щастя й біду,
Я до тебе, Вкраїно,
іду, як на працю.
Як на словідь до матері йду.
У хустині пухкій
із небесної сині,
У сорочці із льону ясній
Знов мене зустрічаєш –
зблуклого сина –
І радієш мені, як весні.
Ти стоїш на узбіччі
стрімкої дороги.
Що веде у тривожні світи,
І волошки
твої обцілюють ноги.
М'яко взуті в туман золотий.
У спідниці рясній
із тугого колосся,
Вітер хмарку в косу запліта.
Ти мені заглядаєш у душу,
мов осінь.
Що сповила прожиті літа.
Ах, як хочеться
в річці дитинства скупатись.
Що, мов казка, ввійшла в мої сни.
І Вкраїна –
терпляча і любляча мати –
Простягає веселки рушник.*

Володимир Сенцовський

проїздив поруч асфальтвікою, не мине поглядом невеликий меморіал.

Той же Микола Шкурко клопочеться над створенням музею поета при красивому Будинку культури, яким керує великий ентузіаст Світлана Ворона. На жаль, цього не скажеш про сільську раду та школу, які й цього разу проігнорували важливу подію в культурному житті села. А йдеться про імпровізовану конференцію, присвячену черговому дню народження славетного земляка, організацію якої взяв на себе фонд "Ніжен". Робочий день для господарів і гостей почався з панахиди на могилі І. Качуровського. Місцевий священик та самодіяльна півча потішили всіх молитвою. Микола Шкурко ознайомив присутніх із плановими заходами і передав слово народному депутату України Руслану Марцинківу, куратору Чернігівщини від "Свободи". Своє колоритне слово мовив і старожил Крут Григорій Ворона, який добре пам'ятає давні зустрічі з земляком

Роботу конференції розпочав М. Шкурко. Уже зроблено дещо для впорядкування села, оскільки сам поет став поштовхом для цього з погляду на майбутнє, коли тут частіше будуть поважні гості. Крім могили над Остром, обладнана зупинка автобуса для школярів. В перспективі поновлення квітників у центрі, інші добрі діла. Потребує оновлення музею Крут за рахунок матеріалів про І. Качуровського. Та й опалення в осередку культури вимагає реконструкції, аби не мерзли учасники під час проведення тих же конференцій про Героїв Крут. Уже почалися зйомки художньо-документального фільму "Дім над кручею", які робить ніжинський оператор Сергій Кавальов. А для координації всієї роботи промовець запропонував створити три робочі групи відповідно з самих крутян, киян та тих, хто має забезпечити фінансування всіх ювілейних заходів. Словом, старт великій роботі даний. Про свою поїздку до Мюнхена для ознайомлення з архівом І. Качуровського розповіла киявська дослідниця Олена Бросална. З різними пропозиціями виступили письменник з Ічні Станіслав Маринчик, перекладач з Києва Всеволод Тчаченко, керівник наукового центру Ніжинського університету ім. М. Гоголя Надія Онищенко, письменниця з Луцька Олена Криштальська, директор Будинку культури Світлана Ворона, поет з Борзни Володимир Сенцовський та інші.

Як би там не було, а Крути почали підготовку до ювілею свого знатного земляка, який повернувся додому.

Леонід ГОРЛАЧ

Мірою нашого буття є те, що ти віддав землі, тому куточку, де ти народився, як віддячив людям, що тебе зростили.

Духовне джерело

Ось і Бахмацьке відділення у складі Анатолія Собори, Валентини Вовк, Олександра Костюка, Надії Таценко, Якова Гальченка, Олександра Пухкала та ще багатьох земляків побувало на малій батьківщині у Батурині в Національному історико-культурному заповіднику "Гетьманська столиця" на День пам'яті героїв Батуринської оборони 1708 р.

Запросили до поїздки Сергія Розумовського та Володимира Фалеєва – далекіх родичів останнього гетьмана України Кирила Розумовського. Приїхали сюди, щоб віддати дань предкам, які відстоювали незалежність нашої України.

До участі в заходах долучилися і діти із Батуринської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату.

Привітала всіх присутніх керівник заповідника Наталія Реброва.

На території архітектурно-меморіального комплексу "Цитадель Батуринської фортеці" біля пам'ятного знаку героїчним оборонцям Батурина, встановленому в

2004 році, який став першим вшануванням пам'яті чотирнадцяти тисяч українців, відбулася поминальна служба за упокій душ невинно убієнних батуринців.

Батурин у 1669–1708 був резиденцією гетьманів Лівобережної України Дем'яна Многогрішного, Івана Самойловича, Івана Мазепи. За матеріалами історика Сергія Павленка відомо, що у ті страшні часи жертвами погрому Батурина стали 6–7,5 тисяч мирних громадян і 5–6,5 тисяч військовиків – сердюків і козаків. Керівників оборони Батурина вивезли до Глухова, де катували і стратили. Решту оборонців розі'яли на хрестах, встановлених на плотах, і пустили за течією річки Сейм.

Свої слова вдячності промовив Олександр Пухкал, що був одним із ініціаторів створення меморіального комплексу, Анатолій Собора, керівник Бахмацького відділення, який подарував заповіднику книги про козацтво України, та Сергій Розумовський.

Чудову пізнавальну екскурсію по за-

повіднику провела Юлія Фурсова, науковий співробітник музею. В її словах оживали великі постаті гетьманів, їх життя і боротьба за самостійність України.

На затишній сцені відбувся концерт, на якому виступив самодіяльний народний колектив "Осокори" з села Проців, що на Київщині, якого запросили наші земляки з Києва. Керівник колективу бахмачанин Василь Лященко 40 років працював викладачем Батуринської музичної школи. І тому особливо яскравами були виступи виконавців, бо оживала пам'ять і щастя творчості.

Гості і господарі посадили кущі калини, як знак поваги до козацької слави, а згодом пригостилися й козацьким кулішем.

Завдяки фінансовій підтримці членів відділення та ініціативі керівництва музею відбулася ця хвилююча зустріч.

Ганна СКРИПКА
Фото автора

На гостині у закарпатців

Третя Закарпатська гостина у Києві, яка відбулася у Національному архітектурному музеї у Пироговому, зібрала активістів чи не всіх земляцтв України. Чернігівщину представляли делегати з Ніжинського, Новгород-Сіверського, Менського та Щорського відділень: Валентина Терещенко, Петро Катіман, Лариса Моцар з онуком Дмитриком та інші.

Наші земляки виявилися настільки пунктуальними, що приїхали разом з господарями заходу. І були раді тому, адже їх долучили до участі у підготовці дійства. І повітряні кульки надували, і столи та лави застеляли, ще й поспідати встигли.

За сценарієм організаторів у храмі Святої Покрови відбулась літургія за упокій душ загиблих під

час подій на Майдані з січня 2014 р. та на сході України.

Опісля до гостинно накритих столів учасники дійства пройшли красивою гористою місцевістю, спостерігали, як проходили зйомки фільму, як організо-

вано відпочивали відвідувачі музею з маленькими дітьми, як прогулювались у бричках іноземні туристи у не по-осінньому теплий та сонячний день, нібито й не було війни, і не гинули наші бійці.

Пригощали гостей закарпатці бог-рачем-гуляшем, токанюю з бринзою, папригою з рішкашов, які готувались просто неба в казанах самими господарями. Приємно вразило те, що перед трапезою всі помолилися, прочитавши "Отче наш" трьома мовами: українською, угорською та румунською.

Як чемні гості, ми подякували господарям за чудову гостину, передали вітання від керівництва Чернігівського земляцтва та отримали доручення передати вітання нашим сіверянам.

Валентина ТЕРЕЩЕНКО

Як бачимо, і через століття традиція передачі естафети добра лишається неминущою, бо досвід попередників ніколи не буває зайвим. Тим більше, що сучасному авторові є що сказати не тільки своїм внукам, а й сучасникам. Справді, життя кожної людини неповторне, навіть коли воно не рясне на значні події та неординарних людей, головне – як усе те подати, чим одухотворити, які істини сповідувати. І тоді факти особистого життя оповідача стають цікавими й повчальними для тисяч читачів, доля героя набирає значення частинки долі рідного народу.

Петро Медвідь за три чверті століття встиг зробити все для того, щоб бути щасливим. А понад традиційну класичну програму встиг залишити глибокий слід у журналістиці

та документальній літературі. Згадаймо, як приязно зустріли читачі його трепетну книгу "Мамина коліска", на яку відчутно вплинула неповторна повість великого нашого Олександра Довженка "Зачарована Десна". Цим же духом любові до роду свого, до близьких сучасників, із якими звела автора доля, наповнена й нова книга. Деякі її сторінки взяті з попередньої сповіді, але нові написані вже спокійніше, з ветеранською гідністю. Молодечі пориви поступилися місцем розважливості в оцінках пережитого, і тільки самі факти біографії осяють душу автора, який іде одразу трьома дорогами по землі: до себе, до ближнього свого й до Бога.

Перша дорога веде письменника до різних роздумів – від філософського осмислення людського призначення на землі до оцінки вчинків тих людей, із якими його зводила доля. І тут про що б не мовив автор, все зводиться до однієї істини: кожен має творити й захищати добро, як його дід Митрофан, що пройшов Першу світову війну і на Другу пішов добровольцем у поважному віці, щоб загинути десь у бою з ворогом; як його мати Тетяна, що зверхила великий подвиг, виховавши шістьох гідних дітей.

Надорозі до ближніх Петро Медвідь не обмежується згадками про свій родовід, там поруч із ним ступають друзі, з якими його зводило життя під час служби в полку особливого призначення (Кремлівському), в Львівському вищому військово-політичному училищі, далі в Алма-Аті, де розташовувалася ре-

Так промовисто назвав свою нову книгу-сповідь Петро Медвідь. І присвятив її своїм онукам Ярославу, Данилу, Івану та Руслану, а це значить – майбутньому свого роду. Вчинив так, як багато віків тому древньогрецький драматург Едіп, що залишив для свого сина присвяту на книзі "Сфінкс" такого змісту: "Любий синку, візьми цю маленьку книжечку із правди моєї і люби її, якщо хочеш любити батька свого: мене вшануєш, шануючи її".

Його дорога

дакція газети Східного прикордонного округу "Часової Родини", якій він віддав дванадцять з половиною років, а на завершення творче життя в колективі однієї з провідних газет незалежної України "Урядовий кур'єр". Як бачимо, шлях не рясне багатьма колективами, зате багатий на славних неординарних людей, про яких і мовить добре слово Петро Іванович. Щоправда, був у нього короткочасний період уже пенсійної діяльності на посаді виконавчого директора нашого Чернігівського земляцтва, який увінчався і низкою цікавих громадських акцій, і появою в духовному світі ветерана багатьох неординарних сіверян, про яких теж не забув автор книги.

Шлях до Бога позначений у Петра Івановича непростими випробуваннями, характерними для нашого часу. Бабусині й материнські настанови, знайомство із Святим письмом, принагідні навідини церков, внутрішня потреба сповідальності перед Творцем – і водночас розгул більшовицького атеїзму, компартійний контроль, що не давав нікому з ініціативних людей права навіть на свободу мислення. Промовисто написана деталь, коли ліричний герой, уже в ранзі полковника, ледве присилує себе стати поряд із матір'ю на коліна у церкві перед образами. Бог рятував його і в горах Казахстану під час бою з китайцями. Господь посилав журналістові людей, від яких залежало те чи інше кадрове рішення. Та, як відомо, Всевишній не допомагає людям сатанинської крові, тому й гуртує добротворців.

Чимало добрих слів знайшов автор книги і на адресу працівників газети "Урядовий кур'єр", особливо головного редактора Михайла Сороки. Роки праці на посаді заступника головного редактора співпали з дійсно історичними подіями в житті України, а газета такого рангу не могла стояти осторонь магістральних шляхів розбудови молодій державі. Отож не варто замовчувати й роль нашого земляка в цьому процесі.

Та найтепліші слова знаходить Петро Медвідь для своїх земляків. Ще задовго до того березневого дня 1996 року, коли в Спільці письменників відбулися установчі збори, носівчани на дружній зустрічі в Голосієві висловилися за створення земляцького об'єднання, а на зборах та спонтанна ідея набрала довшої форми. Отож згодом запрошення на посаду виконав-

чого директора після відходу у вічність Бориса Іваненка виглядало логічним. І Петро Іванович навіть за нетривалий час роботи встиг чимало зробити в колективі. Тоді ж він і збагатився сам дружбою з небуденними людьми. Були то і співучий професор Дмитро Волох, і дипломати з великої літери Володимир Желіба та Іван Майдан, і завжди бадьорий Микола Борщ, і могутній Володимир Пушкарьов, і справжній козак Андрій Пінчук. А ще ж відомий усій Україні добротвор та натхненник земляцтва після першого очільника Павла Мисника, незмінний керівник Віктор Ткаченко, і нинішній виконавчий директор Тетяна Літошко, і славні носівчани. А ще ж знайшов письменник теплі слова й на адресу видатних державних діячів Леоніда Кучми та Івана Плюща. Словом, про свою велику земляцьку родину автор теж говорить тепло й любовно.

Здавалося б, людина з таким досвідом масштабної роботи, державного мислення мала стати щедрою на різні політичні оцінки подій півстолітнього періоду. Але Петро Медвідь вирішив обійтися без цього, натомість створив ліро-епічний портрет свого часу. Може, й правильно вчинив, бо надорозі до храму всілякі політичні гріховоди тільки збивають із курсу душі. А найбажаніші читачі у нього – рідні внуки, яким треба казати правду.

Леонід ГОРЛАЧ

ЗЕМЛЯК

Хоч і кажуть, що один у полі не воїн, життя заперечує це прислів'я. все залежить від того, яка людина стає воїном на полі духовному.
 Про це думається, коли згадуєш про Віталія Бахмута – людину з великої літери, славного сина древнього Любеча.

з великої літери

На превеликий жаль, він не так давно відійшов у засвіти, хоч так хотів приїхати з Москви і походити княжими кручами, на яких колись пролягли і його дитячі сліди. Та його присутність добре відчують і пам'ятають любечани, бо він встиг за життя посіяти в рідну землю зерна невимрушого добра. Любеч займав особливе місце в серці Віталія Івановича. Він завжди знаходив час, щоб відвідати малу батьківщину, цікавився її життям, не залишався осторонь проблем рідного міста, докладав чимало зусиль, щоб горде ім'я Любеча не загубилося в бурхливому сьогоденні.

Так, ще в 2003 році він профінансував видання історичного роману О. Олійника "Легенда о князе Любелі проклятьє рода".

Пам'ятають любечани і про те, що тільки завдяки Віталію Бахмуту було відтворено історичний герб і прапор славного міста.

В 2004р. Віталій Іванович виступив одним із ініціаторів часткового ремонту приміщення Любецького БК. Брав активну участь у підготовці заходів до 45-річчя закладу культури, виділяв спонсорську допомогу.

У цьому ж році виступив з ініціативою відтворення однієї з видатних християнських святинь – чудотворної ікони Любецької Божої матері. Після отримання всі дозволи на проведення робіт та благословення від

Київського і Чернігівського духовенства список ікони був зроблений в Софріно, одному з найбільших в світі виробників предметів церковного вжитку, і подарований Віталієм Івановичем рідному місту у червні 2005 р. На жаль, ікона була викрадена. Повторно відтворена у 2007 р.

У 2007 р. на честь 1125-ї річниці літописної згадки про Любеч, за клопотанням Віталія Івановича, рішенням нагородної комісії Національного Благодійного Фонду "Вічна слава Героям", Національного комітету кавалерів імператорських (історичних) орденів, Національного оборонного фонду "Парад" від 20 квітня 2007 р. м. Любеч нагороджено орденом "За служение Отечества" (святых великого князя Дмитрия Донского и преподобного игу-

мена Сергия Радонежского) III степени.

За часи співпраці з органами влади селища та району, він неодноразово надавав спонсорську та матеріальну допомогу Любецькому Будинку культури, Любецькому ДНЗ "Пролісок", Любецькому Молодіжному центру "Промінь", Любецькій ЗОШ I-III ст., якій, завдяки спільним зусиллям Віталія Івановича та місцевих патріотів було виборено право носити почесне звання воїнів-визволителів селища. На жаль, це остання справа, яку встиг завершити Віталій Іванович у себе на Батьківщині. Багато це чи мало – відповідь на ці запитання визначить час. Але те, що нашому землякові вдалося залишити яскравий слід на сторінках історії древнього Любеча, мабуть, не викличе сумнівів у всіх небайдужих до долі нашого міста.

Як відомо, Любеч переживає нині фазу реставрації своєї славної минулщини. Вже багато зроблено для того, щоб місто берегло своє непересічне значення і озивалося в серцях не лише земляків, а й подорожан з найдальших куточків світу, які рано чи пізно будуть прибувати сюди і відкривати нову Україну. І хочеться вірити, що й любечани знайдуть можливість пошанувати великого благодійника бодай якимось меморіальним знаком.

Нетлінні образи

На виставці Богородичних ікон "Заступниця тепла світу холодного" було представлено 41 ікону з фондів Національного архітектурно-історичного заповідника "Чернігів стародавній", які репрезентують ікономалярство Чернігівщини XVIII – початку XX ст.

Колекція ікон Чернігівського заповідника створюва-

лася протягом більше сорока років (від часу його заснування в 1967 р.) і налічує понад 900 одиниць зберігання. Географія зібраних у колекції ікон досить широка: Чернігівський, Городнянський, Ріпкинський, Щорський, Новгород-Сіверський, Семенівський, Ніжинський, Талалаївський, Бобровицький та інші райони Чернігівщини.

Наш кор.

Цієї осені у Києві в музеї Гетьманства експонувалася виставка ікон з Чернігова.

Володимир ПІНЧУК

Пером сатирика
Хозарський
триптих
За поняттям
каганату

В пору розбрату і чварів ми закликали хозарів, хоч і лиха зазнавали від хозарської навали. Та хозари – це ж брати нам! Усі чвари ми припиним, як поняттям каганату узаконим нашу хату, потім, припинивши чвари, заживемо, як хозари! Як хозари нам накажуть (досвід їх багато важить!) – ми відчинимо їм двері в мільйонери й мільярдери: хай влаштують перегони підтюпцем в офшорні зони із мільярдами в Європу і живуть там до потопу, а хохли – ми ж не хозари! – перебудуть і в кошарі...

Справедливий
розподіл?

Для кожного хозарського паяца – в Європі по маленькому палацу, а для підвладних хозарам хохлів – один величезний азійський хлів! Усі задоволені й раді, що хозари у нас при владі...

За поняттям
справедливості

Кожен український патріот має захищати свій народ, а хозарам указати ціль: убирайтесь геть аж за Ітіль*!

* Так називалася р. Волга в часи хозарського каганату.

Гриць ГАЙОВИЙ

Зелений
КЛИН

Примор'я, Приамур'я українцям – Зелений, у хатинках білих Клин: трудися тільки – матимеш по вінця; трудилися, як сприяв їм часу плин.

Коли ж вусань на глум і муку звів це, всуспільнена, зачахла й тут земля, а зігнані в колгоспи, наче вівці, не стали люди дбати про поля.

Й на Клинові Чернігівки, Полтавки, Слобідки – вишиванки мов зняли; вродила в будяках на бідних ставка, і села ті – як інші зажили.

Лише чудують назви українські; зустріти ж українця – як Дерсу: злились. Що вартий лиш набір до війська!

Природа – це підтримує красу.

Закляк і Клин в біді, в негоді-схлипі, що світ начудувала, – в Есесер. Якби реформи, що почав Століпін, здійснити в Україні, аж тепер!

А як сюди приїдеш, – відчуваєш: цей луг, цей ґрунт – для поля, лемеша!

Тайгу буянну – гасм називаєш; в піснях пташиних плавиться душа.

Та при Находці спинить вас шлагбаум, поліціянт чи міліціонер надовго вас піднесення позбавить – портретом біглих: кримінал не вмер.

VII. 2014, Маджарі

Володимир ПАЩЕНКО

Головне -
не розгубитися

*Пізно ввечері з роботи
 Поверталась Алла
 І у темному під'їзді
 Стрілася з амболом.*

*Той схопив її за руки
 І почав валити,
 А вона не розгубилась
 І стала просити:*

*– Тут же всюди люди
 ходять.
 Щоб вже не боятись,
 Пропоную краще з вами
 У куці схватись.*

*Для нападника, здавалось,
 Що ті слова значать,
 А він хутко зник із місця,
 Куди очі бачать.*

*Й не даремно про пригоду
 Розказала Алла,
 Бо невдовзі в ту ж халепу
 Подруга попала.*

*Як було усе, не знаю,
 Що там приключилось,
 Тільки, кажуть, для
 подруги
 Добре все скінчилось...*

Першокласник
Ярик

*Хоч читати ще не вмів
 Першокласник Ярик,
 А до школи вже з
 мобільним
 Ходить цей школярик.*

*Необхідність телефону
 Пояснює батько:
 – Бо за ним контроль
 потрібний,
 Маленьке ж дитячко.*

*За такого ось контролю
 Не було щоб гірше
 Й син, крім піци, телефоном
 Не замовив інше...*

Микола ДЯГІЛЬ

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
 Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
 Засновник: товариство
 “Чернігівське земляцтво”
 в м. Києві

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.
 Реєстраційне свідоцтво: серія КВ №5594
 Передплатний індекс 37630
 Адреса редакції: 02660, Київ, Броварський проспект, 15, тел. 206-87-12
 Контакти: www.chz.org.ua, e-mail: otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

В.В. Ткаченко, В.І. Авдеєнко, Л.Н. Горлач (Коваленко), А.Л. Курданов, Т.А. Літошко, П.І. Медвідь, О.Ф. Орехович, Ю.А. Русанов, М.М. Ткач, В.В. Пушкарєв, В.Є. Устименко, М.І. Халимоненко.

За достовірність фактів, точність імен і прізвищ, географічних та історичних реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Ганна Скрипка**. Комп'ютерний набір **Ганна Скрипка**.

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко**.

Надруковано та зверстано на замовлення товариства “Чернігівське земляцтво” в м. Києві у КП “Редакція журналу “Дім, сад, город”. Тираж 1000.